

حقیقت تمسک بہ قرآن و عترت

حضرت آیت اللہ العظمیٰ مظاہری

پیشکش: ادارہ علوم انسانی و مطالعات اسلامی
پرنٹل جامع علوم انسانی

دستیابی به معارف والای قرآن کریم جز با دو شرط اساسی حاصل نمی‌گردد: نخست: تقوی پیشه کردن و به بیان قرآن کریم در زمره "مطهرون" (۲) واقع گشتن و دوم: شتافتن به محضر عارفان حقیقی قرآن کریم و به بیان خداوند سبحان، صعود به آستان "اهل ذکر" (۳)، که همانا رسول مکرم و اهل بیت عظیم الشان ایشان - صلوات الله علیهم اجمعین - می‌باشند. و بدین ترتیب است که حقیقت رفیع "تمسک به قرآن و عترت" در وجود انسان تجلی خواهد یافت و به وعده تخلف ناپذیر حضرت ختمی مرتبت، ضلالت و گمراهی برای همیشه، از دامان آدمی رخت بر خواهد بست: «ما ان تمسکتکم بهما ان تزلوا ابدا» (۴).

اینک در پرتو این نکته مهم، دو نکته مهم‌تر در تبیین مراتب "تمسک به قرآن و عترت" تقدیم می‌گردد، بدان امید که با همت عالیہ شما نیکان قرآنی، توفیق پیمودن این مراتب، از سوی حضرت حق تعالی، عنایت گردد:

۱- تمسک و اعتصام به حبل قرآن کریم، تنها در قرائت این کتاب الهی، خلاصه نمی‌گردد، اگرچه اولین مرتبه تمسک و توسل به آستان رفیع قرآن عظیم، همین مرتبه قرائت است و مورد تاکید اکید خداوند متعال نیز قرار گرفته است (۵) و غفلت از آن درجات و مراتب، مورد عتاب و سرزنش الهی است. "تدبیر در قرآن مجید" و تأمل در فهم معانی (۶) آن و سپس "عمل به قرآن کریم" (۷) که در واقع شاخص ترین درجه تمسک به این کتاب آسمانی است، دو مرتبه والاتر و بالاتری است که بعد از "قرائت قرآن" باید طی شود و اگر کسی موفق به پیمودن این مراتب عالیہ گردید، خدای تعالی مرتبه عالی تری را - که در حقیقت چهارمین درجه تمسک به کتاب الهی است - به او عطا خواهد فرمود و آن مرتبه "استضاءه از قرآن" (۸) و بهره‌برداری از نور قرآن و حقایق نورانی قرآن عظیم است و در واقع، این مرتبه، یک مرتبه غیر اکستراسابی است که به دنبال مراتب اول و دوم و سوم، پدید خواهد آمد و قد جئکم من الله نور و کتاب مبین (۹) دستیابی به این مرتبه عالیہ، آدمی را به مقامی نائل خواهد کرد که تمام زوایای تاریک زندگی را با نور قرآن خواهد پیمود و تمام ابعاد حیات را با روشنگری قرآن، مُصَفَّاً خواهد ساخت و تنها در چنین مرتبه و مقام رفیعی است که جایگاه فرمانروایی شیاطین جنی و انسی، در قلب انسان متلاشی خواهد شد، بت‌های روئیده در تاریکی و ظلمت دل، یکی پس از دیگری، سرنگون و واژگون خواهد گردید

پیمودن یکایک مراتب پیش‌بین، ممکن نمی‌گردد و این مرتبه نیز در حقیقت همانند مرتبه چهارم "تمسک به قرآن کریم" اکتسابی نیست، بلکه با طی شدن مراتب سابق و تعهد و التزام دائمی به آن مراتب، با عنایات خداوند سبحان، حاصل خواهدگردید.

شما ای عزیزان قرآنی بدانید، که اگر می‌خواهیم به آنچه در خورشان یک انسان حقیقی و یک شیعه واقعی است، دست یابیم و به سر منزل مقصودی که از خلقت آدمی در نظر خدای تعالی بوده است، نائل گردیم و مصداق بارز خلیفه الهی بر روی زمین باشیم، راهی جز ایجاد و پرورش و تقویت روح تسلیم و اطاعت محض از آن بزرگواران نداریم، آنان که بهترین‌های عالم انسانیت و مرتب‌ترین شارحین حقیقی وحی و قرآن کریم‌اند این همان راهی است سعادت و سلامت و دانش و رفاه‌انسانها در آن نهفته می‌باشد.

پی‌نوشت‌ها:

- ۱- گزیده‌ای از پیام قرآنی حضرت آیه الله العظمی مظاهری به سومین دوره مسابقات قرآنی نیروهای مسلح.
- ۲- لایمسه الا المطهرون - سوره واقعه آیه ۷۹
- ۳- سوره بقره آیه ۱۵ و سوره آل عمران آیه ۱۹۱
- ۴- حدیث مشهور ثقلین - سیره حلی جلد ۲۳ - صفحه ۳۰۸
- ۵- و رتل القرآن ترتیلا - مزمّل آیه ۴
- ۶- افلا یتدبرون القرآن - نساء آیه ۸۲
- ۷- سوره نمل آیه ۱۹
- ۸- استغاثه از قرآن - انبیاء آیه ۴۸
- ۹- سوره مائده آیه ۱۵۳
- ۱۰- یهدی به الله من اتبع رضوانه سبیل السلام - مائده آیه ۱۶
- ۱۱- سوره نساء آیه ۶۹

و تمناهای زودگذر نفسانی، جای خود را به تماشاگری روحانی و محو شدن در جمال جمیل الهی خواهند داد و صفات رذیله از قلب و روح آدمی، رخت بر می‌بندد و در یک کلمه، آنچه غیر از خداست می‌رود و هر آنچه خدایی است می‌آید و بدین ترتیب "سُبُل سلام" (۱۰) و راههای سلامتی، یکی پس از دیگری بر انسان عرضه می‌شود و او را به مقام "لقاء الهی" نائل واصل می‌گرداند. از خداوند قرآن، رسیدن به این مراتب و مقامات عالیه را در سایه عنایات حضرات اهل بیت علیهم‌السلام مسألت می‌کنیم.

۲- "تمسک به عترت" نیز همانند "تمسک به قرآن" در یک مرتبه و یک درجه، خلاصه نمی‌گردد. "معرفت عترت" اولین مرتبه تمسک به عترت است و پس از آن، گام دوم در اتصال و ارتباط با اهل بیت که همانا "محبت عترت" است، آغاز می‌گردد و سپس مرتبه "اطاعت از عترت" است، که سومین درجه از درجات تمسک به عترت و نمودار واقعی ارتباط یک مسلمان حقیقی با خاندان عظیم الشان پیامبر مکرم ﷺ است.

"و من یطع الله و الرسول فاولئک مع الذین انعم الله من النبیین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین و حسن اولئک رفیقا" (۱۱).

با گذشتن از این مراتب سه گانه، مرتبه چهارم "تمسک به عترت" به لطف الهی، پدید خواهد آمد و آن مقام "تسلیم در برابر عترت" و پذیرش روحی و اطاعت قلبی از آن بزرگواران عالم وجود است که دستیابی به چنین مقام رفیعی جز با